

I Konstantins skygge

Kirke og Imperium i oldkirken

Forum for Patristik, den 25. januar 2021, kl. 13-15.00

Zoomlink:

Join Zoom Meeting

<https://ucph-ku.zoom.us/j/65149312277>

Kejser Konstantin beseglede kristendommens fremtid som statsbærende religion, da han udstedte Milan ediktet i 313. Dette edikt blev første skridt på vej mod en omkalfatring af det romerske rige, hvor kristendommen herfra kom i centrum. Denne såkaldte "konstantinske vending" er et afgørende punkt i kristendommens forhold til kejser og imperium.

På dette online seminar ser vi nærmere på denne konstantinske vending og kejserens skygge over kirken. Vi dykker ned i en diskussion af, hvad oldkirken og patristikken selv siger om forholdet mellem kirke og magt, kejser og imperium.

Program

Kl 13.15-20: "Indledning – Kirke, kejser og kristendom i antikken"

Velkomst og indledning ved ordstyrer, Emil Hilton Saggau, Ph.d. fra Københavns Universitet (2020) og postdoc ved Lunds Universitet (2021)

13.20-13.50: "Kristendom, kirke og imperium i Athanasius og Eusebs politiske teologi"

Stud.theol. Annette Hjort

Mellem det første og andet økumeniske koncil i det 4. århundrede blev forholdet mellem kristendom, kirke og imperium genforhandlet. Kejserne trådte frem som en central figur i kristendommen, idet det var kejserne der indkaldte koncilerne.

I dette oplæg diskuteres det, hvordan biskop Euseb og biskop Athanasius i lyset af det første økumeniske koncil forstod forholdet mellem kirke og kejser.

13.50-14.00: pause

14.00-14.30: "Symfonien mellem imperium og kirke som tema i oldkirkens teologi fra Konstantin til Justinian"

Ph.d. Emil Hilton Saggau, postdoc ved Lunds Universitet

Justinian proklamerede i hans nye lovsamling fra 535, at forholdet mellem kirken og imperiet var en "symfoni". Denne formulering og forståelse af forholdet mellem kirke og imperium blev en afgørende norm for de østlige kirker og østlige imperier.

I dette oplæg udfoldes og diskuteres det, hvad Justinian og hans embedsmænd faktisk fortolkede dette symfoniske forhold som i lovsamlingen fra 535.

Fortolkningen breddes ud til de græske fædre ved en analyse af det symfoniske principps genalogi i den græske patristik fra kejser Konstantin til Justinian.

(fortsættes)

14.30-15.00: "Blev paven ført til Konstantinopel i lænker? – forholdet mellem kejser og vestkirke under Justinian"

Stud.theol. Amalie Grøndal Henriksen

I 545 forlod paven Italien med kurs mod Konstantinopel. Denne rejse og pavens ophold i Konstantinopel fra 545-552 har siden været et kontroversielt omdrejningspunkt i forholdet mellem den østromerske kirke og den vestlige. Et omdrejningspunkt, hvor den tidlige pavekirkes forhold til den østlige kejser og hans rigskirke udformes.

Spørgsmålet er, om pave Vigilius blev tvunget til Konstantinopel i lænker og senere tvunget til at anerkende "De Tre Kapitler" med vold – eller om vestkirkens beskrivelse af den østlige kejsers vold mod paven blot var udtryk for senere pavekirkelige polemik rettet mod øst.

I dette oplæg vil rejsen i 545 og det efterfølgende ophold diskuteres i detaljer.